

JAARVERSLAG 2016

Stichting Museumpeil

Stichting Museumpeil
Silodam 138
1013AS Amsterdam

info@museumpeil.eu

www.museumpeil.eu

Voorwoord van de voorzitter

Met gepaste trots presenteert het bestuur van de Stichting Museumpeil hierbij haar eerste jaarverslag. Op initiatief van de redactieleden Franklin van der Pols en Leon Smets kon Museumpeil, vakblad voor museummedewerkers in Nederland en Vlaanderen niet alleen worden behouden voor de toekomst, maar werd ook het fundament gelegd voor een versterking en verdieping van de kennisuitwisseling en samenwerking tussen musea in Nederland en Vlaanderen.

Het bestuur dankt de redactie voor haar inzet en bereidheid te vernieuwen. Het bestuur dankt Vlaamse Overheid en bestuur van het Landelijk Contact Museumconsulenten(LCM) in Nederland voor hun financiële ondersteuning. Verder een woord van dank aan allen, die in de afgelopen periode mee hebben gedacht en geholpen om het vakblad te behouden.

Gerard Daalhuisen
Voorzitter

1. Verslag van het bestuur

In het voorjaar van 2015 heeft het bestuur van de Stichting Landelijk Contact Museumconsulenten aangegeven te willen stoppen als uitgever van Museumpeil, praktijkblad voor museummedewerkers in Nederland en Vlaanderen. Twee leden van de redactie hebben toen aangegeven dat men graag de uitgave van het praktijkblad zou willen voortzetten. Het bestuur bedankt het LCM voor het vertrouwen in dit initiatief en de toegezegde steun.

Na een gespreksronde waarin meerdere partijen in het museale veld in Vlaanderen en Nederland werden benaderd, bleek dat een mogelijke voortzetting in de vorm van een onafhankelijke stichting zou worden toegejuicht. Op 11 september 2015 is de onafhankelijke stichting Museumpeil opgericht. In eerste instantie lag de nadruk op het uitbrengen en distribueren van het eerstvolgende nummer. Het eerste nummer onder de verantwoordelijkheid van de stichting is in januari 2016 verschenen.

Een special woord van dank voor de Vlaamse Overheid in de persoon van de heer Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd voor het geloof in de levensvatbaarheid van Museumpeil en de toegekende subsidie. Hierdoor kon de stichting voortvarend van start gaan en kon in het eerste jaar van haar bestaan al veel worden gerealiseerd.

1.2 Activiteiten

Het bestuur van de stichting heeft in eerste instantie een uitgebreid plan van aanpak gemaakt, waaruit een verkort meerjarenplan is afgeleid voor de periode 2015-2019. We geven hier, aan de hand van de in dit beleidsdocument genoemde speerpunten, een kort overzicht van de uitgevoerde activiteiten in de periode 11 september 2015 tot 31 december 2016.

Dankzij subsidie van de Vlaamse Overheid kon een aantal wensen ter versterking van de levensvatbaarheid van het blad snel worden gerealiseerd. We geven hier ook een korte toelichting in verband met de subsidie van de Vlaamse Overheid.

1. Ondersteunende taken versterken:

In het beleidsplan 2015-2019 worden de volgende speerpunten gegeven. Ten eerste het integreren en automatiseren van de abonnementenadministratie en de verzending. Ten tweede het uitbesteden van de boekhouding en ten derde het onderzoeken of (deel) van de ondersteunende taken behorende bij de uitgave van het tijdschrift kunnen worden uitbesteed c.q. hiervoor kan worden samengewerkt met gespecialiseerde partners.

Het bestuur heeft in eerste instantie alle te verrichten ondersteunende taken zelf uitgevoerd. Hoewel dit een zware belasting was voor het betreffende bestuurslid, werd hierdoor een goed inzicht verkregen in de problemen.

De abonnementenadministratie was niet goed geïntegreerd met het adressenbestand en de overige financiële taken. In eerste instantie is hiervoor een nieuwe administratie opgetuigd met onbetaalde hulp van de heer B. Hoogenboom, chief ICT Architect bij PWC. Hierdoor kon het eerste nummer onder verantwoordelijkheid van de stichting worden uitgebracht in januari 2016.

Na oriënterende gesprekken is de abonnementenadministratie medio 2016 ondergebracht bij SP-abonneeservice in Alphen aan de Rijn, dit bedrijf verzorgt de abonnementenadministratie voor een honderdtal tijdschriften. SP-abonneeservice verzorgt voor Museumpeil niet alleen de administratie van de abonnementen, maar verstuurt ook de rekeningen. Daarnaast zorgen zij ook voor oplagecoördinatie waaronder verzending.

In 2016 zijn er verkennende gesprekken gevoerd over het uitbesteden van de financiële administratie en er zijn gesprekken gevoerd over samenwerking met partners die zijn gespecialiseerd in het uitgeven van bladen met name voor de bureauredactie.

2. Zichtbaar en vindbaar zijn:

Een belangrijke prioriteit bij het aantreden van het bestuur was om zo snel mogelijk de zichtbaarheid en de vindbaarheid van het blad Museumpeil te verhogen. In het beleidsplan werden de volgende te nemen stappen benoemd. Ten eerste, het maken van een website ter ondersteuning van het vakblad. Ten tweede, de toegankelijkheid van inhoud van het vakblad vergroten door het archief van Museumpeil beschikbaar en toegankelijk te maken op deze website. Ten derde het opzetten van een nieuwsbrief met informatie over de nieuwe uitgaven van Museumpeil en met nieuws over interessante vormen van kennisdelen ten behoeve van de musea in Vlaanderen en Nederland.

In de afgelopen jaar konden mede dankzij de steun van de Vlaamse Overheid deze drie speerpunten worden gerealiseerd. Naast het praktijkblad is er per 2016 nu ook een website: www.museumpeil.eu. De vakblad-website trekt inmiddels 538 actieve gebruikers per maand. Het archief van Museumpeil is sinds het voorjaar van 2016 te raadplegen op deze site. Het volledige archief vanaf 1994 is gedigitaliseerd door het LCM en aan de stichting ter beschikking gesteld.

De eerste nieuwsbrief is eind 2015 uitgebracht. Abonnees en andere geïnteresseerden kunnen zich gratis abonneren op de nieuwsbrief. De nieuwsbrief verschijnt tweemaandelijks, in de afgelopen beleidsperiode zijn er zes nieuwsbrevens uitgebracht. De nieuwsbrief wordt bovengemiddeld goed gelezen, inmiddels zijn er 1996 abonnees op de nieuwsbrief. De nieuwsbrief en de website zijn opgezet in samenwerking met Aideon webservices. Dit bedrijf verzorgt ook de technische ondersteuning van de website en de nieuwsbrevens.

3. Groei van het abonneebestand

In het meerjarenplan is vastgelegd dat het streven erop is gericht om zoveel mogelijk, liefst alle, museummedewerkers in alle musea in Nederland en Vlaanderen te kunnen bedienen. Ten eerste, differentiatie in soorten abonnementen. Ten tweede het verbeteren van de dienstverlening aan abonnees. Ten derde, onderzoeken of er naast een papieren uitgave ook behoefte is aan een digitale uitgave van het blad. En ten slotte onderzoeken of het zinvol is om digitaal artikelen aan te bieden via diensten zoals Blendle.

In het afgelopen jaar is het volgende reeds gerealiseerd:

Naast individuele abonnementen en groepsabonnementen zijn er nu ook institutionele abonnementen. Deze voorzien in een behoefte. Bij rondvraag in musea, bleek dat de directeur veelal de periodiek in zijn of haar tas stopte en dat het daarna zelden de medewerkers bereikte. Musea kunnen nu een institutioneel abonnement nemen, men krijgt dan drie nummers op één adres tegen een gereduceerd tarief.

Verder kon de dienstverlening aan abonnees kon door de samenwerking met SP-abonneeservice worden verbeterd en uitgebreid. De abonnementenadministratie is nu altijd bereikbaar tijdens kantooruren via een speciaal telefoonnummer. Voor Vlaamse en Nederlandse abonnees zijn er een apart nummers, men kan tegen lokaal tarief bellen. Tevens kan men via speciale formulieren op de website vragen stellen, nummers nabestellen en abonnementen afsluiten, veranderen en desgewenst opzeggen.

Het bestuur heeft onderzocht of het mogelijk is om naast een papieren abonnement ook een digitaal abonnement aan te bieden. Via SP-abonneeservice is het mogelijk om ook digitale abonnementen aan te bieden. Vooralsnog is een beslissing hierover doorgeschoven naar 2017. Ten slotte, inde afgelopen periode is er gewerkt zonder marketing ondersteuning en reclameactiviteiten. Desondanks is de oplage licht gegroeid.

4. Versterking van de financiële positie

De stichting heeft een kleine startsubsidie ontvangen van LCM, daarnaast kende de Vlaamse Overheid een subsidie toe omdat men de Vlaams-Nederlandse samenwerking toejuicht. Om de financiële positie van de stichting verder te kunnen versterken heeft het bestuur in haar meerjarenplan, naast eerdergenoemde initiatieven om het abonneebestand te laten groeien, aangegeven de volgende stappen te nemen: Ten eerste het vergroten van de advertentie-inkomsten vergroten door het verruimen van het aanbod aan adverteerders, zowel in vorm als in drager. Ten tweede het vergroten van de advertentie-inkomsten door het aanstellen van een professionele acquisiteur. Ten derde het aanvragen van de ANBI-status, zodat giften aan de stichting binnen de daarvoor door de Belastingdienst opgestelde

regels fiscaal aftrekbaar worden. En ten slotte, het verkennen van mogelijke subsidiebronnen.

In het afgelopen jaar is hiervan het volgende gerealiseerd. Het aanbod aan de adverteerders kon worden verruimd doordat men niet meer alleen in het vakblad, maar nu ook op de website en in de nieuwsbrief advertenties kan plaatsen. Vooral nog heeft dit niet tot substantiële groei van de advertentie-inkomsten geleid. Maar op de website en in de nieuwsbrief zijn inmiddels de eerste advertenties in de vorm van banners geplaatst.

De advertentieacquisitie is ondergebracht bij de heer L. Smits van Waesberge van ClientMatch in Bornem, België. De resultaten voor 2016 waren goed. Opmerkelijk is wel dat de belangstelling uit Vlaanderen zeer beperkt is, bijna alle adverteerders zijn uit Nederland afkomstig.

Zowel in Vlaanderen als in Nederland is uitgebreid onderzoek gedaan naar mogelijke subsidiebronnen. Voor Nederland bleek dat om in aanmerking te komen voor subsidies een ANBI-status noodzakelijk is. Het bestuur hoopt in de loop van 2017 de ANBI-status te kunnen aanvragen.

5. Versterking en uitbreiding van de samenwerkingsverbanden

Het bestuur van de stichting wil de uitwisseling en vermeerdering van kennis onder medewerkers (betaald en onbetaald) verbonden aan musea en soortgelijke of verwante instellingen bevorderen. De stichting tracht haar doel onder meer te bereiken door 'het uitgeven, dan wel doen uitgeven van een vakblad voor museummedewerkers en andere geïnteresseerden. Het ontwikkelen, uitvoeren dan wel ondersteunen van netwerkactiviteiten op het gebied van kennisoverdracht, daaronder begrepen het onderhouden van contacten met museale en aanverwante organisaties in binnen- en buitenland, alsmede deelname aan bijeenkomsten.' Daarom heeft het bestuur in haar meerjarenplan als laatste speerpunt benoemd dat men streeft naar samenwerkingsverbanden organisaties in Nederland en Vlaanderen en door het gezamenlijk organiseren van netwerkactiviteiten ter bevordering en het ondersteunen van kennisdelen. De volgende twee speerpunten werden geformuleerd:

- Herformuleren en versterken van de samenwerking met regionale en landelijke organisaties voor musea en erfgoed in Vlaanderen en Nederland.
- Organiseren van netwerkbijeenkomsten, zoals symposia en workshops in samenwerking met erfgoedorganisaties.

In het afgelopen jaar is intensief overlegd met het bestuur van het LCM en met verschillende regionale erfgoedhuizen in Nederland. Het is verheugend dat de volgende regionale erfgoedhuizen en museumfederaties willen samenwerken en deze samenwerking bestendigen door het sluiten c.q. voortzetten van collectieve abonnementen: Friesland, Groningen, Noord-Brabant, Limburg, Zeeland en Zuid-Holland.

In Vlaanderen zijn de contacten met de overheid, FARO en ICOM-Vlaanderen aangehaald. Aan ICOM-Vlaanderen is het aanbod gedaan voor een collectief abonnement voor haar leden. Hier is positief op gereageerd, maar dit heeft nog niet tot een daadwerkelijke overeenkomst geleid.

Daarnaast is de belangstelling voor het gezamenlijk organiseren van netwerkbijeenkomsten verkend. Vooralsnog heeft dit geen resultaat opgeleverd.

1.3 Activiteiten in het kader van de subsidie van de Vlaamse Overheid

Museumpeil is opgezet als een Nederlands-Vlaams samenwerkingsinitiatief, wat zich weerspiegelt in de samenstelling van het bestuur en de redactie, maar vooral in de inhoud: de keuze van bijdragen, auteurs, medewerkers en thema's. Voor Vlaanderen betekent de doorstart het behoud van het enige vakblad in het Vlaamse taalgebied dat geheel is gewijd aan de museale praktijk. Het biedt musea de kans om hun knowhow en ervaring naar buiten te brengen en te delen. Het versterkt het museale veld als een sector met een specifiek eigen problematiek, interessegebieden en praktijken.

Dankzij de subsidie van de Vlaamse Overheid kon de volgende activiteiten worden opgestart en gerealiseerd:

- Opzet website
- Opzet en uitvoering tweemaandelijks nieuwsbrief
- Uitbesteden eindredactie
- Uitbesteden abonneebeheer

1.4 Vakblad Museumpeil

Alle bovenstaande activiteiten zijn ontwikkeld om het voortbestaan van het vakblad Museumpeil op lange termijn te verzekeren. Wat het bestuur hier tevens ook wil benoemen is hoe zij, doordat twee van haar bestuursleden zitting hebben in de redactie, ook hard heeft gewerkt aan de verbetering van het blad.

In 2016 is het volgende gerealiseerd:

Uitbreiding van de redactie:

De redactie is verjongd en uitgebreid met vier nieuwe leden. Hierbij is gestreefd naar een goede balans tussen redactieleden uit Vlaanderen en Nederland. De nieuwe leden zijn:

- Inge Geysen is cultuurhistorica Middeleeuwen en werkt sinds zes jaar als adjunct-conservator bij Musea Brugge. Op dit ogenblik werkt zij vooral mee aan de herinrichting van het Gruuthusemuseum. Daarvoor coördineerde ze de herinrichting van het Gezellemuseum en organiseerde er verschillende tentoonstellingen. Eerder werkte zij ook voor de Vlaamse Museumvereniging (nu ICOM-Vlaanderen) en als museumconsulent voor de Provincie Antwerpen.
- Frédéric Jonckheere is cultuurhistoricus Nieuwste Tijd van opleiding en werkzaam bij het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten in Antwerpen. In aanloop naar de heropening van het KMSKA combineert hij de rol van publicatiecoördinator met het opvolgen van de verschillende commerciële activiteiten van het museum waaronder shop & merchandising. Daarnaast zetelt hij in de Raad van Bestuur van ICOM Vlaanderen.
- Aimée Streefland werd in 1984 geboren in Rhenen. Ze behaalde de propedeuse van de lerarenopleiding Geschiedenis aan de Hogeschool in Utrecht, gevolgd door een bachelor Geschiedenis en een Maatschappelijke Master Geschiedenis aan de

Rijksuniversiteit Groningen. Tenslotte volgde ze een master Cultureel Erfgoed, beheer en behoud aan de Universiteit Utrecht. Streefland begon als promotor bij Stichting Martinikerk Groningen, sinds 2010 is ze directeur van Museum Het Pakhuis Ermelo, centrum voor erfgoed, natuur en milieu.

- Taco Pauka studeerde aan de Hogeschool voor de Kunsten in Utrecht. Hij was onder meer museummedewerker in het Tropenmuseum, hoofd van de publieksafdeling en projectleider in Ecomare op Texel, directeur van het Nederlands Politiemuseum en producent bij de realisatie van het Veiligheidsmuseum PIT in Almere. Sinds 2013 is hij als zelfstandig producent verbonden met de Coöperatie MuseumMakers.

Modernisering vormgeving

In samenwerking met Antilope In Lier, België is de vormgeving van het blad opgefrist en de cover aangepast.

2. Toekomst: actiepunten voor 2017

De stichting Museumpeil heeft mede dankzij de subsidie van de Vlaamse Overheid in haar eerste jaar al veel kunnen bereiken. In het komende jaar wil het bestuur doorgaan op de ingeslagen weg door zowel het bereik van het blad te vergroten als de kwaliteit van het blad. Daarnaast blijft het aangaan van samenwerkingsverbanden met andere partners in het museale en erfgoedveld een belangrijk aandachtspunt. Hoe kunnen we door effectief kennis te delen de kwaliteit van musea in Vlaanderen en Nederland verhogen.

2.1 Activiteiten en actiepunten voor 2017

Het bestuur heeft in haar meerjarenplan een vijftal speerpunten geformuleerd. Hieronder vindt u de aandachtspunten voor 2017.

1. Ondersteunende taken versterken:

Het bestuur zal haar oriënterende gesprekken voortzetten naar een bureau dat de productie van het blad, de website en de nieuwsbrief kan ondersteunen, zoals bureauredactie en proces coördinatie.

2. Zichtbaar en vindbaar zijn:

Om de zichtbaarheid en de vindbaarheid van het vakblad Museumpeil te verhogen is er nu ook een website en een nieuwsbrief. De website zal verder worden geoptimaliseerd, de rubrieken zullen worden aangepast, de samenhang met het vakblad zal worden versterkt. De nieuwsbrief wordt gewaardeerd en zal worden voortgezet. Onderzocht zal worden of de kennisuitwisseling en samenwerking met LCM en FARO kan worden versterkt.

3. Groei van het abonneebestand

Uit gesprekken met vakgenoten en abonnees komt naar voren dat er nog steeds behoefte is aan een papieren uitgave, maar dat daarnaast ook behoefte is aan een digitale uitgave. Het bestuur gelooft in een gecombineerde toekomst van papier en digitaal. De mogelijkheden

om een digitale versie van het vakblad te realiseren zullen verder worden onderzocht. Met ca. 1200 musea in Nederland en Vlaanderen moet het papieren vakblad een ondergrens kunnen bereiken van 2500 exemplaren. Op dit moment is de gedrukte oplage 2100 exemplaren.

4. Versterking van de financiële positie

Het bestuur heeft een vervolgsubsidie aangevraagd bij de Vlaamse Overheid, hiermee hoopt het de benodigde en beschreven vervolgstappen naar financiële zelfstandigheid te kunnen zetten. Verder verwacht de stichting in 2017 de ANBI-status te verkrijgen. Hierdoor worden de kansen tot het verkrijgen van donaties en giften in Nederland aanzienlijk vergroot.

5. Versterking en uitbreiding van de samenwerkingsverbanden

Het bestuur van de stichting wil de uitwisseling en vermeerdering van kennis onder medewerkers (betaald en onbetaald) verbonden aan musea en soortgelijke of verwante instellingen bevorderen. De stichting tracht haar doel onder meer te bereiken door 'het uitgeven, dan wel doen uitgeven van een vakblad voor museummedewerkers en andere geïnteresseerden. Het ontwikkelen, uitvoeren dan wel ondersteunen van netwerkactiviteiten op het gebied van kennisoverdracht, daaronder begrepen het onderhouden van contacten met museale en aanverwante organisaties in binnen- en buitenland, alsmede deelname aan bijeenkomsten.'

De gesprekken over het versterken van de samenwerking met regionale en landelijke organisaties voor musea en erfgoed in Vlaanderen en Nederland zullen worden voortgezet. Het bestuur streeft ernaar om in 2017 tenminste een bijeenkomst in samenwerking met erfgoedorganisaties te organiseren. Hierbij wordt gedacht aan een symposium.

3. Organisatie

3.1 Algemeen

De statuten van de stichting Museumpeil zijn opgesteld door Mr. Th.P. Seinstra van Seinstra van Rooy notarissen te Amsterdam. De stichting is op 11 september 2015 opgericht. Het postadres van de stichting is Stichting Museumpeil, Silodam 138, 1013AS Amsterdam. De stichting Museumpeil staat ingeschreven bij de Kamer van Koophandel in Amsterdam; het KvK-nummer is 64129667.

De abonnementenadministratie wordt verzorgd door SP-abonneeservice in Alphen aan de Rijn. De financiële verslagen worden verzorgd door HBK-belastingadviseurs & accountants te Leiderdorp. Het btw-nummer van de stichting is NL 855534151B01.

3.2 Samenstelling bestuur

Het bestuur van de Stichting Museumpeil streeft naar een evenwichtige samenstelling met leden uit Nederland en Vlaanderen.

De leden worden benoemd voor vier jaar en zijn hierna herkiesbaar. Zij ontvangen voor de uitoefening van hun functie geen beloning. Kosten die door de leden worden gemaakt in de uitoefening van hun functie worden op declaratiebasis vergoed.

Het Bestuur bestaat uit de volgende leden.

De heer G. Daalhuisen eigenaar van SR-punt, Bureau voor marketing en communicatie te Leiden. Hij was eerder uitgever bij NRC-Handelsblad en ANWB Media en Hoofd Communicatie en Marketing van De Volkskrant en Trouw. (*Voorzitter*)

De heer L. Smets is kunsthistoricus en expert op het gebied van behoud, beheer en conservering van het Vlaams erfgoed. (*Secretaris*)

Drs. F.T. van der Pols is cultuurhistoricus en adviseur van musea in binnen- en buitenland. Hij was als adviseur strategie en ontwikkeling onder meer verbonden aan het Nationaal Militair Museum te Soesterberg. (*Penningmeester*)

Mr. G.A.A. Drieman is jurist en gespecialiseerd in internationaal recht. Hij was eerder als universitair docent verbonden aan de Universiteit van Amsterdam en directeur internationale en juridische zaken van Greenpeace. (*Bestuurslid*)

De heer P. Wouters studeerde Sociale Communicatie aan het HRITCS en nadien kunstgeschiedenis aan de Vrije Universiteit Brussel en de Université Libre de Bruxelles. Hij was jarenlang freelancekunstjournalist voor de Gazet van Antwerpen en diverse tijdschriften zoals Kunst & Cultuur en Kwintessens. Nadien werkte hij als assistent tentoonstelling bij Europalia en later bij de Stichting voor Kunstpromotie. Sinds 2002 werkt hij als uitgever bij Openbaar Kunstbezit in Vlaanderen waar hij naast het tijdschrift ook meerdere erfgoedpublicaties en de Vlaamse & Brusselse Museumgids uitgeeft. (*Bestuurslid*)

De heer Wouters is de opvolger van bestuurslid Prof.dr. J.A.M.M. Willems. Tot ons leedwezen is de heer Willems in december 2015 aan een hersentumor overleden. Het bestuur waardeert het in hoge mate dat de heer Willems ondanks zijn ziekte tot aan het einde toe getracht heeft de stichting waar mogelijk te ondersteunen.